

Podoabe preistorice din materiale vitroase. Descoperiri în cimitirul din epoca bronzului de la Câmpina (jud. Prahova)

Alin FRÎNCULEASA

Abstract: *In Romanian archaeology the study of prehistoric vitreous materials is still at the stage of typological and chorological classifications, albeit in other areas physico-chemical analyses were performed for identifying the matrix of these products and the debates concerning the technologies of their production reached an advanced level of sophistication. This study is intended as a first and necessary introduction to the modern scientific investigations performed in the Western European archaeology and even the Eastern European one, but which are missing from Romania. Although there had been previous approaches, after 1970 these analyses became very common and sophisticated, accompanied by an extensive bibliography. Physico-chemical investigations on prehistoric vitreous products provided information highly useful to the archaeological discourse and conclusions. It was possible to determine the nature of the raw material, the chemical composition, colouring matters and bleaching agents and the factors that influence the transparency of glass. Another set of results focused on the glass-making technology. The identification of the chemical composition and technological traditions enabled archaeologists to highlight the existence of relationships, trade routes, production areas and of a series of complex technologies known in prehistoric times. Prehistoric vitreous materials discovered in Romania are usually jewellery items such as beads that were part of strings. They are found in graves or hoards. Although beads are not very common findings their presence may be an indication of cultural contacts, knowledge and access to relatively complex technologies.*

Rezumat: *În arheologia românească studiul materialelor vitroase preistorice se află încă în stadiul clasificărilor tipologice și chorologice, deși în alte spații geografice prin analize fizico-chimice a fost identificată deja matricea chimică a acestor produse și dezvoltate discuții despre tehnologiile aferente producerii lor. Acest studiu se dorește a fi o primă și necesară introducere în investigațiile științifice moderne, prezente din plin în arheologia vest-europeană și chiar în cea est-europeană, dar care lipsesc din România. Deși existaseră și abordări anterioare, după anii 70 ai secolului XX aceste analize sunt foarte prezente și laborioase în același timp, existând o bibliografie foarte bogată. Investigațiile fizico-chimice asupra produselor vitroase preistorice au dus la precizarea unor detalii foarte utile discursului și concluziilor arheologice. S-au putut determina atât materia primă utilizată, compoziția chimică, coloranții și decoloranții, dar și elementele ce influențează transparența sticlei. O altă serie de informații obținute au vizat tehnologiile aferente producerii sticlei. Stabilirea compoziției chimice și a unor tradiții tehnologice a dus la reperarea unor relații și rute comerciale, a zonelor de producție, au fost identificate o serie de tehnologii complexe ce erau cunoscute în preistorie. Materialele vitroase preistorice descoperite pe teritoriul României fac parte din categoria pieselor de podoabă de tipul mărgelilor ce compuneau șiraguri. Contextul arheologic al acestora este în principal cel funerar, la care se adaugă depozitele/tezaurele. Fără să fie numeroase, ele pot reflecta contacte culturale, cunoașterea și accesul la tehnologii relative complexe, etc.*

Keywords: *Bronze Age, vitreous, glass, faience, beads, Câmpina, grave.*

Cuvinte cheie: *epoca bronzului, vitros, sticlă, faianță, mărgelile, Câmpina, mormânt.*